

POLITIET

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Øst politidistrikt

Deres referanse:
21/2483

Vår referanse:
21/64708 - 2

Dato:
03.06.2021

Svar på høring - Forslag til lov om tilgang til taushetsbelagte opplysninger - helsepersonell som har begått overgrep mot pasienter i perioden 2010 til 2020

Det vises til deres høringsbrev av 28.mai d.å. Det er politiadvokat Hilde Arnesen som er saksbehandler på Øst politidistrikts besvarelse.

Øst politidistrikt har gjennomgått høringsnotatet med det vedlagte lovforslag, og vi har følgende kommentarer:

Det fremgår at det utvalg som skal oppnevnes har behov for tilgang til opplysninger for å kunne gjennomføre sine oppgaver iht. mandatet, og at de offentlige etater det primært er aktuelt å gjennomgå og innhente opplysninger fra er Statsforvalteren, Statens helsetilsyn og Statens helsepersonellnemd. Dette er også, slik vi i utgangspunktet forstår dette, de instanser som utvalget skal rette sin oppmerksomhet mot når det gjelder gjennomgang av saker som gjelder overgrep begått mot pasienter av helsepersonell.

Vi ser imidlertid at politi og påtalemyndighet er nevnt, jfr. Pkt. 2.1. annet avsnitt hvor man omtaler Varhaugsaken og følgende fremgår: " Med det samlede system menes helsetjenesten der vedkommende arbeidet, tilsynsmyndighetene og politi og påtalemyndighetene." Det nevnes også at sakskomplekset berører Justis og beredskapsdepartementets ansvarsområde, utover dette drøftes eller omtales ikke dette nærmere. Det fremstår for oss således noe uklart i hvilken grad dette også kan omfatte saker politiet har hatt befatning med som straffesaker. Dette dersom utvalget finner/kommer over tilfelle hvor også politiet har vært involvert med etterforskning/ straffesak og utvalget skulle ønske opplysninger fra tjenestepersoner som har vært involvert eller vil ha innsyn i straffesaksdokumenter. Som nevnt ovenfor fremgår ikke dette nærmere av høringsnotatet. Det nevnes kun at sakskomplekset også berører Justis og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Høringsutkastet har fokus på at utvalget har behov for opplysninger fra Statens helsetilsyn, statsforvalteren og Statens helsepersonellnemd og nevner kort deres taushetsplikt iht. forvaltningslov og helsepersonelloven. De lover som regulerer politi og påtalemyndighetens taushetsplikt og i hvilken utstrekning man kan gi innsyn i straffesaksdokumenter for andre enn saken parter, så som politiregisterlov, politiregisterforskriften, straffeprosesslov mv, er ikke

Øst politidistrikt

nevnt eller omhandlet. Lovforslaget skal sikre utvalgets tilgang til nødvendige opplysninger, herunder også taushetsbelagte opplysninger, og av lovforslaget § 2 fremgår følgende: "

Enhver virksomhet eller person har på forlangende plikt til uten hinder av taushetsplikt å gi det oppnevnte utvalg de opplysninger som er nødvendig for utvalgets arbeid". Av høringsnotat fremkommer det at det omfatter alle personer og offentlig ansatte som har vært i befatning med disse sakene, og at utvalget i tillegg til forklaringer fra disse personer kan be om dokumenter og lignende som er nødvendig for deres arbeid. Det fremkommer at bestemmelsen fastslår en utvidet opplysningsplikt til utvalget, det vil si at opplysningsplikten gjelder uten hensyn til den taushetsplikt som påhviler vedkommende. Det kan fremstå som noe uklart om lovens virkeområde er begrenset å gjelde Statsforvalterens, Helsetilsynets og Helsepersonellnemda når man ser hen til formålet med undersøkelsen og de etater som er utvalgets fokus for undersøkelsen, jfr. lovforslagets § 1, eller om den omfatter samtlige offentlige etater i Norge som kan ha befatning med den type saker som utvalget skal undersøke og som sitter på opplysninger på dette saksområde, herunder politiet. Vi finner det også betenkelig at politiets og påtalemyndighetens taushetsplikt og gjennomregulerte fagområde om når det er hjemmel for å utgi opplysninger, på hvilken måte mv til andre, herunder andre offentlige organer skal kunne settes til side, selv til en undersøkelseskomisjon som har et aktverdig formål. Det måtte i så fall ligge en grundig utredning bak, slik vi ser det. Det er overhode ikke berørt i høringsnotatet.

Politi og påtalemyndighetens taushetsplikt, og i hvilke tilfelle det foreligger unntak fra taushetsplikt og om man har opplysningsrett eller plikt, samt adgangen til å gi innsyn og eventuelt utlån av straffesaksdokumenter er regulert i politiregisterloven, politiregisterforskriften, samt enkelte bestemmelser i straffeprosesslov og påtaleinstruksen.

I hvilken utstrekning det er adgang til å gi innsyn/utlevere dokumenter må vurderes konkret iht. en begrunnet begjæring og må vurderes opp mot de lovbestemte unntak som måtte foreligge. Det bemerkes også at adgangen til å utlevere opplysninger og dokumenter fra en verserende (ikke avgjort) straffesak som hovedregel er noe strammere enn avsluttede straffesaker. Dette av hensyn til etterforskningen. Dersom man i en sak har anvendt særskilte etterforskningsmetoder, har klausulert dokumenter, mv så er det ikke uproblematisk å utlevere dette til andre, herunder offentlige utvalg. Slike opplysninger vil ha et særskilt vern iht. straffeprosesslov kap 16 a – d. Det bemerkes forøvrig at det foreligger en forholdsvis vid adgang til å utgi informasjon, herunder gi innsyn og utlån av straffsaksdokumenter til andre offentlige etater/utvalg.

Det bør skrives en begrunnet begjæring og det må vurderes konkret i hver enkelt sak om vilkårene for utlevering er tilstede. Videre må det foretas en vurdering av om samtlige dokumenter kan utleveres eller om det er nødvendig at enkelte unntas. Slik vi ser det er dette måten vi kan utgi opplysninger og eventuelt dokumenter fra straffesaker, dersom utvalget ønsker dette. Vi antar at det fremlagte lovforslag ikke er ment å sette til side det regelverk som regulerer politiets og påtalemyndighetens taushetsplikt mv, men det bør vurderes om dette bør fremgå klarere av lovforslaget, for eksempel ved at man eksplisitt skriver at loven gjelder ikke for politi og påtalemyndighet el.

Med hilsen

Iris Rosø Wernersen
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.